

DANISH HEALTH
AUTHORITY

Національна програма дитячої імунізації

Щеплення — ваш захист

Health for all ♥+●

Вміст

4 Вакцинація дітей

6 Коли я маю зробити своїй дитині щеплення?

8 Відповіді на поширені питання про щеплення

11 Які щеплення потрібно робити дітям?

11 Щеплення проти дифтерії, правця, кашлюку, поліомієліту й гемофільної палички типу В (Hib)

14 Щеплення проти пневмококової інфекції

15 Щеплення проти кору, епідемічного паротиту та краснухи (КПК)

18 Щеплення проти раку шийки матки, раку анального каналу й генітальних бородавок (ВПЛ)

20 Дізнайтеся більше

Вакцинація дітей

У Данії всім дітям рекомендовано робити щеплення проти низки інфекційних захворювань. Це потенційно небезпечні захворювання, що можуть спричинити важкі розлади здоров'я. У найгіршому випадку вони можуть навіть призвести до смерті. Національна програма дитячої імунізації Данії існує з 1943 року.

Дотримання програми імунізації допомагає надійно захистити вашу дитину від таких серйозних захворювань, як кір, поліомієліт та кашлюк.

Чому пропонують робити щеплення дітям?

Щеплення допомагають вберегти дітей від багатьох серйозних захворювань, а також захистити здоров'я людей, які їх оточують.

На сьогоднішній день багато хвороб, від яких робиться щеплення, майже ліквідовані у Данії — головним чином завдяки масовій вакцинації. Вакцинація значної частини населення допомагає істотно зменшити поширення захворювань. Ці хвороби все ще поширені у багатьох країнах і можуть повернутися до Данії, якщо ми не продовжуватимемо вакцинацію. У Данії всім дітям рекомендовано робити щеплення проти низки інфекційних захворювань. Це потенційно небезпечні захворювання, що можуть спричинити важкі розлади здоров'я. У найгіршому випадку вони можуть навіть призвести до смерті.

Перше щеплення вашій дитині запропонують зробити у віці трьох місяців, останнє — у 12 років.

Національна програма дитячої імунізації є добровільною та безоплатною для всіх дітей. Батьки отримують цифрового листа (Digital Post), коли настане час вакцинації їхньої дитини. Потім вони повинні самостійно записатися на прийом до лікаря та отримати щеплення.

Коли я маю зробити своїй дитині щеплення?

Нижче вказано, коли та які щеплення рекомендує робити дітям Управління охорони здоров'я Данії. Важливо аби ваша дитина отримала відповідне щеплення якомога ближче до рекомендованого для вакцинації віку. Часто вакцинація дітей проводиться під час загального огляду в лікаря-терапевта.

3 місяці

Щеплення проти дифтерії, правця, кашлюку, поліомієліту, гемофільної палички типу В (Hib) та пневмококової інфекції

5 місяців

Щеплення проти дифтерії, правця, кашлюку, поліомієліту, гемофільної палички типу В (Hib) та пневмококової інфекції

Огляд

12 місяців

Щеплення проти дифтерії, правця, кашлюку, поліомієліту, гемофільної палички типу В (Hib) та пневмококової інфекції

Огляд

15 місяців

Щеплення проти кору, епідемічного паротиту та краснухи вакциною КПК

4 роки

Щеплення проти кору, епідемічного паротиту та краснухи вакциною КПК

Огляд

5 років

Бустерна доза вакцини проти дифтерії, правця, кашлюку та поліомієліту

Огляд

12 років

Щеплення проти ВПЛ, раку шийки матки, раку анального каналу й генітальних бородавок (двічі)

Відповіді на поширені питання про щеплення

Якими є можливі побічні ефекти після вакцинації?

Вакцини, як і будь-які ліки, можуть викликати побічні ефекти. Для більшості дітей такі побічні ефекти є легкими і швидко минають. Найбільш поширеними побічними ефектами є: підвищення температури тіла, а також набряклість, почервоніння та больові відчуття у тканинах навколо місця ін'єкції. Серед інших розповсюджених побічних ефектів у дітей відзначають дратівливість, сонливість, погіршення сну, блювання, діарею та зниження апетиту. Побічні ефекти швидко минають.

Алергічні реакції на вакцини спостерігаються рідко. У поодиноких випадках під шкірою в місці ін'єкції може утворитися «шишка». Можуть з'явитися свербіж та висип. Це зумовлено реакцією імунної системи. Такі прояви нешкідливі та згодом минають.

Особливо це стосується вакцини КПК, щеплення якою проводиться у віці 15 місяців та у 4 роки відповідно. Приблизно через 1–2 тижні після ін'єкції можуть з'явитися симптоми, що чимось нагадують кір, паротит або краснуху — тобто ті хвороби, від яких вакцинували дитину. Це пов'язано з тим, що вакцина містить живий ослаблений вірус, який може викликати легкі симптоми, схожі на ті, що викликає природний вірус.

Чи можна відкласти вакцинацію, наприклад, у разі хвороби?

Дуже важливо аби ваша дитина отримала відповідне щеплення якомога ближче до рекомендованого для вакцинації віку. У такому випадку забезпечується найкращий захист. Особливо це стосується щеплень, які роблять немовлятам у 3, 5 та 12 місяців для захисту від таких захворювань, як кашлюк, до якого особливо сприйнятливі нещеплені діти у цьому віці.

У разі необхідності можна відкласти вакцинацію, якщо, наприклад, дитина хвора і у неї висока температура. Проте, скажімо, застуда не є протипоказанням до щеплення. Поговоріть зі своїм лікарем, який допоможе визначити, чи варто відкладати вакцинацію дитини.

Що робити, якщо дитина пропустила планове щеплення?

Якщо ваша дитина пропустила планове щеплення, поговоріть зі своїм лікарем, щодо того, чи можна завершити курс вакцинації. Ви можете дізнатись, які щеплення вже отримала ваша дитина і коли їй потрібно робити наступні, на сайті sundhed.dk.

Як працює вакцина?

Принцип дії вакцин полягає у реакції імунної системи організму на неактивний, «слабкий» вірус або бактерію (антиген), які не можуть викликати захворювання. Введений антиген проковує імунну відповідь, подібну до імунної реакції на природне інфікування. Після вакцинації в організмі формується активний захист — власні антитіла. Цей процес може викликати у дитини, наприклад, легку лихоманку.

Таким чином, імунна система «запам'ятовує» збудника та зберігає імунітет дитини до вірусів чи бактерій, проти яких було зроблено щеплення. Імунна система розпізнає та знищує бактерії й віруси, а отже дитина не хворіє. Здатність імунної системи до запам'ятовування різних антигенів неоднакова. Тому в деяких випадках необхідна ревакцинація, тобто повторне щеплення — це стосується, наприклад, таких захворювань, як правець і дифтерія.

Куди дитині робитимуть щеплення?

Немовлятам, як правило, роблять укол у передню поверхню стегна, дорослішим дітям — у плече. Звертаємо увагу, що місце уколу залежить від конкретної вакцини і визначається лікарем.

Які щеплення потрібно робити дітям?

Щеплення проти дифтерії, правця, кашлюку, поліомієліту й гемофільної палички типу В (Hib)

Щеплення проти цих захворювань проводять у вигляді однієї ін'єкції. Вакцина вводиться одночасно з вакциною проти пневмококової інфекції (також у вигляді однієї ін'єкції). При одночасному використанні двох вакцин, лікар робить щеплення в різні ділянки тіла дитини, як правило, у передню поверхню кожного зі стегон.

Коли?

Щеплення проти дифтерії, правця, кашлюку, поліомієліту й гемофільної палички типу В (Hib) проводиться у віці **3, 5 та 12 місяців**.

У віці **5 років** проводиться ревакцинація дитини проти дифтерії, правця, кашлюку й поліомієліту.

Дифтерія

Дифтерія — це інфекційне захворювання, яке передається повітряно-крапельним шляхом (наприклад, при чханні та кашлі). Дифтерія може викликати сильний біль у горлі, який у найгіршому випадку становить небезпеку для життя дитини.

Правець

Правець — це захворювання, що передається при контакті зі спорами бактерій, які живуть у ґрунті. Інфікуватися можна, зокрема, при потраплянні бруду у рану або поріз. Правець може викликати м'язову скутість і судоми, які в крайніх випадках призводять до пошкодження мозку або летального наслідку.

Кашлюк (також коклюш)

Кашлюк — це вкрай заразне захворювання дихальних шляхів, при якому можуть спостерігатись сильні та тривалі напади кашлю. Кашель при кашлюку дуже виснажує дітей раннього віку і в найгіршому випадку може викликати задишку. У дуже рідкісних випадках кашлюк може становити небезпеку для життя немовлят, яким ще не зроблено щеплення.

Поліомієліт (дитячий параліч)

Поліомієліт — це гостре інфекційне захворювання, яке вражає центральну нервову систему. У найгірших випадках воно може викликати невиліковний параліч і призвести до смерті дитини в результаті паралічу дихальних м'язів.

Гемофільна паличка типу В (Hib) є збудником менінгіту й інших серйозних захворювань

Гемофільна паличка типу В (Hib)— це бактерія, яка викликає низку серйозних і потенційно небезпечних для життя захворювань, особливо у маленьких дітей. Серед іншого, вона є збудником менінгіту (запалення захисних оболонок головного та спинного мозку людини) і важкої ангіни.

Менінгіт (запалення захисних оболонок головного та спинного мозку людини), викликаний гемофільною паличкою типу В, може призвести до серйозних незворотних наслідків, таких як втрата слуху і пошкодження мозку. У найгірших випадках хворому загрожує смерть. При сильному болю в горлі у дитини можуть виникнути труднощі з диханням, а в крайньому випадку — непрохідність дихальних шляхів через набряк.

Щеплення проти пневмококової інфекції

Вакцина проти пневмококової інфекції вводиться одночасно з вакциною проти дифтерії, правця, кашлюку, поліомієліту й гемофільної палички типу В (Hib). Лікар робить щеплення в різні ділянки тіла дитини, як правило, у передню поверхню кожного зі стегон.

Коли?

Щеплення проти пневмококової інфекції роблять дітям у віці **3, 5 та 12 місяців**

Пневмококова бактерія може викликати гостре запалення середнього вуха (середній отит) та інфекції пазух (синусит), які рідко мають серйозний перебіг. Якщо бактерія поширюється по кровоносних судинах, це може викликати серйозні захворювання, зокрема менінгіт (запалення захисних оболонок головного та спинного мозку людини) або зараження крові, що в окремих випадках становить небезпеку для життя дитини. Вакцинація допомагає захистити літніх та найбільш вразливих людей, які схильні до підвищеного ризику розвитку серйозних хвороб, викликаних пневмококовою бактерією.

Щеплення проти кору, епідемічного паротиту та краснухи (КПК)

Коли?

Щеплення проти кору, паротиту та краснухи (або щеплення КПК) роблять дітям у **15 місяців та в 4 роки**

Кір

Кір — це дуже заразне захворювання, яке в поодиноких випадках може, наприклад, спричинити менінгіт (запалення захисних оболонок головного та спинного мозку людини), що призводить до таких незворотних наслідків, як втрата слуху і пошкодження мозку, а за найгіршого сценарію — до смерті хворого.

До появи відповідної вакцини більшість дітей у Данії хворіли кором. Випадки захворювання на кір трапляються в Данії дуже рідко; тим не менш, це захворювання досі поширене в деяких європейських та неєвропейських країнах.

Дорослі, які раніше не хворіли на кір і не робили щеплення, мають право на безкоштовну вакцинацію.

Паротит

Паротит — це хвороба, що спричиняється вірусом.

Паротит характеризується запаленням та набряканням слинних залоз, незначним підвищенням температури тіла й погіршенням самопочуття. У поодиноких випадках вірус може викликати менінгіт (запалення захисних оболонок головного та спинного мозку людини), який є дуже серйозним захворюванням з ймовірними летальними наслідками.

Паротит також може спричинити запалення яєчок у хлопчиків у період або після статевого дозрівання. Це може призвести до тимчасового або незворотного порушення виробітку сперми і зниження репродуктивної функції.

Краснуха

Краснуха — це вірусне інфекційне захворювання, яке зазвичай має легкий перебіг у дітей. Її симптоми схожі зі звичайною застудою з незначним підвищенням температури тіла та червоним висипом. Ми вакцинуємо дітей від краснухи, щоб попередити випадки зараження та запобігти інфікуванню ними жінок під час вагітності. У разі зараження жінок, особливо у перші місяці вагітності, існує ризик серйозних вад розвитку плода.

Жінки дітородного віку, що не хворіли на краснуху і не були проти неї щеплені, можуть отримати щеплення безкоштовно.

У Данії випадки захворювання краснухою більше не зустрічаються.

Щеплення проти раку шийки матки, раку анального каналу й генітальних бородавок (ВПЛ)

Коли?

Щеплення проти ВПЛ рекомендоване як хлопчикам, так і дівчаткам у віці **12 років**.

Дитині необхідно зробити дві дози щеплення. Мінімальний інтервал між дозами становить 5 місяців, максимальний — 13 місяців.

У разі недотримання інтервалів вакцинації або якщо вік дитини на момент першої ін'єкції становить 15 років, потрібно ввести 3 дози щеплення.

Вірус папіломи людини (ВПЛ) — це інфекція, що переважно передається статевим шляхом. Тому рекомендовано проводити щеплення до початку статевого життя. Інфекція вірусом дуже поширена, особливо серед сексуально активної молоді. У більшості випадків папіломавірусна інфекція взагалі не має симптомів і проходить самостійно. Однак у деяких людей вірус роками знаходиться в організмі в сплячому режимі, що призводить до патологічних змін в клітинах і може викликати рак. Деякі генотипи ВПЛ можуть викликати генітальні бородавки, інші — спричинити розвиток раку шийки матки або більш рідкісних форм раку, таких як, рак прямої кишки.

Існує безліч генотипів ВПЛ, які можуть викликати інфекцію. Вакцинація захищає від тих типів ВПЛ, які здебільшого можуть спричинити рак.

Дізнайтеся більше

Більш детальну інформацію про Національну програму дитячої імунізації Данії, а також про хвороби, проти яких ми пропонуємо щеплення, можна отримати на сайті Управління охорони здоров'я Данії:

www.sst.dk/da/boernevaccination

Health for all